

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola, Praha 10, Bajkalská 169

Bajkalská 169, 101 00 Praha 10

Identifikátor školy: 600 040 747

Termín konání inspekce: 1. prosince 2004

Čj.:	01 0999/04-1005
Signatura:	oa0ay108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Předškolní zařízení, které zřizuje Městská část Praha 10, Vršovická 68, sdružuje mateřskou školu s kapacitou 55 dětí a školní jídelnu s kapacitou 60 jídel. Zařízení je příspěvkovou organizací. Výjimka ze stanoveného počtu dětí byla v souladu s vyhláškou uzavřena se zřizovatelem na 52 děti. Tomuto počtu odpovídá i počet přijatých. Do dvou tříd jsou děti rozděleny většinou podle věku.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální podmínky vzdělávání
- Materiálně-technické podmínky vzdělávání
- Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogický kolektiv tvoří čtyři učitelky včetně ředitelky školy. Všechny splňují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti pro předškolní vzdělávání, jedna z učitelek má navíc vysokoškolské vzdělání pedagogiky a psychologie (ne však pro předškolní věk). Učitelka, která v mateřské škole působí druhým rokem, je v daném oboru začínající, dříve pracovala s jinou věkovou skupinou dětí – v jeslích a školní družině. Všechny učitelky pracují na plný pracovní úvazek.

Organizace chodu školy je vymezena systémem vnitřních řádů a je funkční. Ředitelka deleguje některé dílčí úkoly provozního i metodického charakteru na svou zástupkyni. Ostatní dvě učitelky se starají o obnovu materiálu i shromažďování informací k různým vzdělávacím okruhům. Přenos informací probíhá každodenním osobním stykem všech pracovníků.

Při vedení zaměstnanců dbá ředitelka na vytváření přátelského klimatu uvnitř kolektivu a motivaci pedagogů k dalšímu vzdělávání. Sama je svou aktivitou ostatním vzorem, kromě běžných vzdělávacích akcí se zúčastňuje i jednání profesních organizací. Poznatky takto nabyté průběžně učitelkám předává. Učitelky se také zúčastňují kurzů a přednášek, a to většinou v pedagogických centrech. Obsahem akcí v loňském i letošním školním roce byly aktuální pedagogické problémy předškolního vzdělávání (plánování dle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, novinky v tělovýchově, psychologické otázky apod.). Chybou je však to, že ředitelka nepožaduje od učitelek pravidelný přenos informací z těchto akcí ostatním, takže efekt z dalšího vzdělávání není výrazný. Zápisy z pedagogických rad obsahují zejména údaje z ředitelských porad, metodické a koncepční otázky jsou řešeny minimálně. Také při hospitační činnosti klade ředitelka na učitelky nízké požadavky. Sleduje sice jejich práci průběžně a s evidencí, ale záznamy jsou po metodické stránce málo propracované, takže učitelkám neposkytují dostatečnou oporu. Tento aspekt byl patrný zejména u začínající učitelky. Pozitivem při řízení je, že ředitelka se snaží učitelky vést k sebehodnocení a evaluaci, a to dle připravených hledisek a otázek.

Personální podmínky umožňují realizovat zvolený program, jejich úroveň je dobrá.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Účelová, přízemní budova mateřské školy byla postavena v padesátých letech. Tři místnosti, určené pro pobyt dětí, tvoří společně se sociálním zařízením a šatnami střed, po jehož okrajích jsou umístěny jídelna, kuchyně a ředitelna. Prostřední místnost mezi třídami slouží jako společná herna, tělocvična, místnost pro zájmové kroužky i pro vystoupení dětí (besídky). I třídy jsou prostorově vhodné, vybavení je převážně starší, ale svému účelu vyhovuje. Skříně, zapuštěné do výklenků, umožňují ukládání hraček i pomůcek (jiné prostory škola nemá), děti však většinou na hračky nedosáhnou a musí žádat učitelku (třída mladších). Mobilní kontejnery na hračky jsou z prostorových důvodů využívány méně. Zahrada mateřské školy je prostorná, vybavená starším kovovým programem a několika novými dřevěnými prvky. Údržba zahrady i některé vybavení však plně nevyhovuje potřebám školního programu z hlediska bezpečnosti i účelu.

Hraček a dalších pomůcek má škola dostatek, na doplňování se podílejí i rodiče. Audiovizuální technika je funkční. Ve třídách jsou zabudovány i ribstole a uloženo sportovní nářadí (větší část je v herně) a hudební nástroje (v každé místnosti je piano). Knihy pro děti jsou dětem volně k dispozici, převažují starší tituly. V chodbě, přístupné rodičům, jsou umístěny knihy odborně zaměřené na problematiku výchovy předškolních dětí a rodiče si je mohou půjčovat. Literatura je aktuálně doplňována.

Ředitelka sleduje především využívání pomůcek a poskytuje učitelkám možnost výběru dalšího materiálu vzhledem k potřebám dané třídy. Uvědomuje si nedostatky ve vybavení, které spočívají především v jejich opotřebovanosti a dle možností je obměňuje. Své požadavky ohledně oprav a vybavování zahrady podává písemně zřizovateli. V poslední době byly provedeny rekonstrukce zaměřené na školní kuchyni, podlahové krytiny ve třídách, instalaci shrnovacích dveří mezi místnostmi, výměnu krytů na topení a části nábytku (dětské stolky a židle, dětský nábytek v herně, lehátka, apod.)

Materiálně-technické podmínky jsou i přes některé výhrady velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně-vzdělávací program

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Pedagogové mateřské školy postupně vytvářejí školní vzdělávací program dle principů Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Obsahuje zaměření školy (ekologická výchova, spolupráce s rodiči, příprava na vstup do základní školy), rámcové cíle, popis podmínek vzdělávání, obsah vzdělávání členěný do měsíčních tematických celků a nástin evaluace. Ředitelka školy iniciuje jeho aktualizaci a dopracování některých částí. Soulad s obecnými cíli předškolní výchovy je zřejmý. Na školní program navazují třídní tematické plány, vytvořené dle veřejně dostupných podkladů.

Povinná dokumentace mateřské školy je vedena na předepsaných nosičích dat a má velmi dobrou vypovídací hodnotu. Přehledy výchovné práce průkazným způsobem dokumentují průběh vzdělávání. Drobné nedostatky v dokumentaci o dětech ředitelka okamžitě odstranila. O jednotlivých dětech vedou učitelky průběžné záznamy, zvolená forma je pro svou schematičnost zatím méně funkční.

Pro kontrolu naplňování vzdělávacího programu používá ředitelka evaluační formulář, který učitelky vyplňují vždy na konci školního roku. Tento materiál obsahuje vhodně sestavené

otázky, ale výstupy svědčí o tom, že učitelky jeho smysl poněkud podceňují. Konkrétní odpovědi jsou v převážné většině pozitivní nebo se orientují na výčet uskutečněných akcí bez hodnocení kvality. Tím je dopad kontrolní činnosti nižší, než by bylo žádoucí.

Organizace výchovně-vzdělávací práce mateřské školy

Denní režim je zpracován s ohledem na nutnost střídání tříd v jídelně a v sociálním zařízení, vytyčena je i doba pro pobyt venku a odpočinek. Další činnosti mohou učitelky přizpůsobit aktuální situaci i plánovaným cílům. Ne vždy je však tato organizace optimální, neboť nepodporuje dodržování potřebného časového prostoru pro spontánní činnosti. V den konání inspekce byly v obou třídách řízené činnosti nad spontánními ve značné převaze, zvláště u starších dětí. Kladem stanoveného rozpisu denních činností je zařazení většiny nadstandardních aktivit do odpoledních hodin (kromě plánovaného plavání a pískání na flétnu). Při plánování výchovně-vzdělávacích činností učitelky přihlížejí k majoritní věkové převaze dětí ve třídě a cílevědomě nepromýšlí, jak budou diferencovat činnosti pro různé věkové skupiny.

Škola svým uspořádáním vnitřních prostor poskytuje rodičům dostatek možností k získávání potřebných informací. Denní kontakty při předávání dětí jsou běžnou formou, vývěsky ve všech vstupních prostorách obsahují širokou škálu informací o dění mateřské školy (školní vzdělávací program, týdenní témata, organizační záležitosti, zprávy z kroužků, informace z regionu apod.). Výtvarné práce dětí plní i úlohu výzdoby.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Během inspekce byly provedeny hospitace v obou třídách u dvou učitelek. Úplná odborná a pedagogická způsobilost měla pozitivní vliv na práci zkušené učitelky, u začínající učitelky byl patrný nedostatek praxe.

Spontánní činnosti

Při přípravě spontánních i řízených činností vycházejí učitelky z týdenních tematických plánů. V době inspekce si v obou třídách připravily pracovní aktivity vztahující se k tematice týdne. Na tuto činnost soustředily svou pozornost a málo se věnovaly hrám ostatních dětí. Sledovaly zejména splnění vytyčeného cíle, tedy dokončení práce (papírový řetěz na vánočním stromek, vybarvení a vyzdobení Mikuláše), u ostatních dětí dbaly na kvalitu vzájemných vztahů, bezpečnost a pečlivost při úklidu. Nevěnovaly však pozornost tomu, jak se rozvíjí námětové hry, zda děti dokáží při hře spolupracovat, zda hra navazuje na jejich zážitky a zda je svým obsahem či délkou dostatečně uspokojuje. U mladších dětí ukončila učitelka spontánní aktivity příliš brzy (v souladu s režimem dne) a neumožnila dětem ani ponechat si rozestavěné stavby na pozdější dobu, ačkoliv následující pohybové aktivity mohla realizovat v sousední herně. Tímto postupem snížila uspokojení dětí ze hry, jejich psychohygienickou pohodu i motivaci k dalším řízeným aktivitám. Ve třídě starších dětí spontánní činnosti prakticky neprobíhaly, děti se již po příchodu rozhodovaly mezi dvěma řízenými aktivitami a u těchto činností vydržely až na výjimky do konce doby určené pro hry. Ani v další části dopoledne neměly děti možnost realizovat vlastní volný program (spontánní hru).

Průběh spontánních činností měl průměrnou úroveň.

Řízené činnosti

K řízeným aktivitám použily učitelky tradiční metody, při kterých jsou samy dominantní a děti plní zadané úkoly bez možnosti zvolit si jinou variantu či vyjádřit svůj zážitek. Také zaměření činností bylo pouze jednostranné (pracovní, jazyková či grafomotorická aktivita),

bez žádoucího integrujícího propojení různých vzdělávacích oblastí. Pozitivem bylo, že děti byly aktivní, všechny se do činností zapojily a z výsledků měly radost. U mladších dětí podporovala učitelka zejména rozvoj paměti a výslovnosti při častém opakování různých říkadel a veršů (během čekání dětí při režimových momentech). Příležitost pro rozhovor a vlastní vyjádření dětí nevyužila. Při pracovní aktivitě děti vhodně povzbuzovala a vedla je k přesnosti a čistotě. Ve druhé třídě děti skupinová činnost většinou uspokojovala a poskytovala jim dostatek prostoru pro sebevyjádření, vzájemnou komunikaci i sebehodnocení. Učitelka dokázala děti stimulovat nejen vybraným aktuálním tématem, ale i adresným a povzbuzujícím hodnocením, vhodně diferencovala své nároky na jednotlivce dle věkových i individuálních možností a schopností. Další grafomotorická frontální činnost po svačině však již neplnila svůj účel, organizace i prostředky nebyly adekvátní ke složení třídního kolektivu (nevhodné pro mladší děti) i k momentálním zájmům většiny dětí (toužily po hře).

Pro pohybové aktivity zvolila učitelka mladších dětí pohybové hry a etudy, při kterých děti prováděly pohyb dle říkadla. Ve snaze vystřídat více různých her nenechala děti, aby se ve vedoucí úloze vystřídalý či si radost z pohybu dostatečně prožily. Naopak u starších dětí byla pohybová činnost vhodně volena, časový rozsah i dynamičnost provedení vyvážily předchozí statickou dobu, strávenou u stolečků. Děti byly radostně aktivní, povzbuzovány spoluúčastí učitelky ve všech částech pohybového bloku (běh, chůze, cvičení, hra). Závěrečná pohybová hra vycházela z jejich přání, takže plnily náročné změny (spojené s orientací v prostoru) přesně, s dodržováním stanovených pravidel.

Průběh řízených činností měl dobrou úroveň.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Děti mají velmi dobré zdvořilostní návyky a dovednosti z oblasti jemné motoriky. Pohybové dovednosti jsou u starších dětí velmi dobré, u mladších spíše průměrné. Při organizaci stravování mají děti méně příležitostí pro rozvoj sebeobsluhy (v jídelně přicházejí k prostřenému stolu), ale pokud možnost dostaly, prokázaly velkou chuť pracovat a přiměřené nároky zvládly výborně. Jazykové a řečové dovednosti, podobně jako schopnosti spolupracovat a přejímat sociální role jsou u většiny dětí v pásmu průměru, učitelky tyto dovednosti nerozvíjejí systematicky. Dětské výtvarné práce mají velmi dobrou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností dosahují celkově dobré úrovně.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Škola organizuje vlastními silami i prostřednictvím externích lektorů několik nadstandardních aktivit: výuka angličtiny, pískání na flétnu, hudebně-pohybový a dramatický kroužek, plavání. V rámci svého tematického zaměření spolupracuje s ekologickým hnutím „Tereza“, s botanickou zahradou, s Toulcovým dvorem, pořádá výlety do přírody a ozdravné výjezdy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MHMP, č.j. SKU9011/2002 s účinností od 1. prosince 2002
2. Zřizovací listina vydaná Městskou částí Praha 10 ze dne 21. června 2001 s účinností od 1. července 2001
3. Dohoda se zřizovatelem o stanovení počtu tříd a počtu dětí ze dne 5. dubna 2004
4. Přehledy docházky dětí – školní rok 2004/2005
5. Přehledy výchovné práce – školní rok 2004/2005
6. Evidenční listy dětí – školní rok 2004/2005
7. Doklady o vzdělání učitelek
8. Školní vzdělávací program
9. Organizační řád, provozní řád, pracovní řád, vnitřní řád školy - školní rok 2004/2005
10. Vnitřní řád (pro rodiče) – školní rok 2004/2005
11. Zápisy z pedagogických rad – školní rok 2003/2004 a 2004/2005
12. Přehled o dalším vzdělávání pedagogů - školní rok 2003/2004 a 2004/2005
13. Kritéria hodnocení pedagogů - školní rok 2004/2005
14. Evidence pracovní doby – školní rok 2004/2005
15. Rozpis služeb učitelek - školní rok 2004/2005
16. Třídní vzdělávací programy - školní rok 2004/2005
17. Evaluační výstupy – školní rok 2003/2004
18. Výroční zpráva za školní rok 2003/2004
19. Kniha úrazů

ZÁVĚR

Personální podmínky jsou z hlediska odbornosti pedagogů velmi příznivé, všechny učitelky jsou plně kvalifikované. Ředitelka vytváří svým působením vhodné pracovní klima a daří se jí i motivovat učitelky k dalšímu vzdělávání. Slabá místa byla zjištěna v nedostatečné metodické pomoci začínající učitelce a v nesystematickém využívání poznatků z dalšího vzdělávání. Důsledky se projevily v nižší kvalitě výchovně-vzdělávacích činností.

Materiálně-technické podmínky jsou negativně ovlivněny stářím a charakterem budovy. Přesto ředitelka dbá na obnovu i údržbu zařízení a vhodné využívání všech prostor. Estetika i funkčnost prostředí školy mají mírně stoupající tendenci. Jako nevyřešený problém zůstává stav zahrady.

Při výchovně-vzdělávací činnosti kladou učitelky důraz na poskytování dostateku podnětů dětem a snaží se o zajištění jejich psychické pohody. Užívají však převážně tradiční metody práce s převahou řízených činností, při kterých mají děti málo příležitostí pro vlastní rozhodování a samostatné konání. Aplikace vhodnějších metod a integrujícího způsobu vzdělávání je pro učitelky zatím obtížná, příčiny jsou v málo kritickém přístupu k vlastní práci i v nedostatku zkušeností u začínající učitelky.

Od poslední inspekce v roce 1999 došlo ke zlepšení estetického vzhledu i vybavení tříd.

Hodnoticí stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu PaedDr. Alice Bláhová

Alice Bláhová v.r.

Členka týmu Mgr. Stanislava Vandová

S.Vandová v.r.

V Praze dne 10. prosince 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. prosince 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Anežka Voldřichová – ředitelka mateřské školy

Voldřichová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj.: Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství		
Zřizovatel – M.č. Praha 10	2005-01-04	01 0999/04-1005

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.